THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

• PUBLISHED BY •

CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD.

251 - 253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967

Subscription Rates — $5.00 Per Year

Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at G. P. O. Toronto Ontario January 22nd. 1913.

דער שווערער וועג פאר קאנאדעס נייעם פרעמיער

ארטור מיהען, וועלכער האט אין סער ראבערט באָרדען׳ס קא־בינעט געהאלטען דעם פארטפעל פון אינערען מיניסטעריום, איז ענד־ליך פון זיינע קאלעגען אויסגעוועהלט געווארען אלס דער יעניגער איך וועמען פריהער לאָריער׳ס און שפעטער באָרדענס מאנטעל זאל ארויפ פאלען. האנארייבל מיהען וועט פון שבת אן ווערען דער פרעמיער פון דער קאנאדער דאמיניאָן.

די פאליטישע לאגע אין אטאווע איז שוין אלזא א באשטימטע און מען קען זיך שוין איך לייכטער אריענטירען אין דעם דארטיגען גאנצען פאליטישען פלאנטער.

יעדער, וועלכער רעדט נאר וועגען האנארייבל מיהען, מיר מיינען די פאליטישע פריינט זיינע פארגעסט ניט צו דערמאהנען דעם פאל, וואס האנארייבל מיהען איז ניט קיין הייפעניירטער ליבעראל ־ קאנסערוואטיוו, נאר אהן א שום מקיף — א קאנסערוואטיוו אהן שום צוטשעפענישען — און ניט ווילענדיג לאזען זיי דארום ארויס דעם גאנצען אמת פון זאך.

צוזאמען מיט סער ראבערט באָרדען האט איך רעזיגנירט ה. ג. ראָ׳על, דער באדייטענסטער ליבעראל (?) וואס איז געווען אין׳ם קא־בינעט, און געבליבען זענען נאר די עטליכע, וועלכע לעבען זיך ווייזט אויס גוט איין אין דער קאנסערוואטיווער פארטיי.

מיר מעגען דארום יעצט שוין מיט זיכערהייט זאגען, אז אויף וויפיעל און ווי לאנג די מיהען רעגירונג זאל עקזיסטירען, וועלען מיר האבען א פשוט׳ע קאנסערוואטיווע רעגירונג אהן שום צוטשעפענישען און אהן שום באפוצונגען, און דאס איז פיעלייכט גלייבער, ווייל מען וועט מעהר ניט קענען נארען דעם עולם מיט א "יוניאן" רעגירונג.

איך דאס וואס אלס פרעמיער איז אויסגעקליבען געווארען דער קאנסערוואטיווער צווישען די קאנסערוואטיווען — מיהען, וועלכער איז געוועזען דער פארפאסער פון א רייהע רעאקציאנערע געזעץ ־ פראיעקטען, גיט גענוג גרונד צו גלויבען אז מיר וועלען צוריק האבען אזא רעגירונג, ווי פאר דעם יאהר 1917, ווען די כלומרשט׳דיגע "יוניאן" איז געשאפען געווארען.

די פראגע איז אבער צי וועט זיך די מיהען רעגירונג קענען האלטען. אין פארלאמענט זענען היינט דא מעהר ליבעראלען ווי קאנ־סערוואטיווען, און אויב די ליבעראלע יוניאניסטען זאלען אויפהערען שטיצען די רעגירונג, און צוריק אנשליסען זיך אין דער אפאזיציע, דאן בלייבט די מיהען ־ רעגירונג אויסגעשפיעלט. אין אזא פאל בלייבט נאר צו געהן צום פאלק. פארארדנען נייע־וואהלען, אבער די פראגע איז צו וועלען זיי עס וואגען צו טון, ווייל זיי קענען ניט זיין זיכער מיט די רעזול־טאטען א דאנק דעם, וואס סיי אין קוויבעק און סיי אין די מערב פרא־ווינצען האבען די קאנסערוואטיווען פארלוירען יעטווידע באדייטונג. און דאס ענדערען דעם נאמען צוזאמען מיט דעם צוגאב פון דעם ווארט "נעשאנעל" אפילו, וועט ווייניג וואס העלפען.

דאס אלעס מאכט דעם אנפאנג פאר האנארייבל ארטור מיהען אלס פרעמיער זעהר שווער, און עס וועט זיין אינטערעסאנט צו בעאבאכטען ווי אזוי דער "נאציאנאל ־ ליבעראל און קאנסערוואטיווער פארטיי" וועט געלינגען צו לעזען דיעזען רעטעניש.

אויפ׳ן שוועל פון וועלט-פריעדען

צוזאמען מיט דער ידיעה, וועלכע איז נעכטען געמאלדען געווארען דורך דער "אסאשיאייטעד פרעס", אז דער פוילישער "פראנט" איז כמעט ווי אין גאנצען צושמעטערט, און אז די פוילישע לאגע איז האפנונגסלאז, איז אויך געקומען א באריכט פון וואשינגטאן, אז די אמעריקאנער רע־גירונג האט ארונטערגענומען יעדען פארבאט וועגען האנדלען מיט רוס־לאנד. אין איינער וואפען און אמוניציע, מעג יעצט א פאלשטענדיגער האנדעל אנגעהן צווישען דיעזע צוויי לענדער.

דער אמעריקאנער "סטייט דעפארטמענט", ארויסגעבענדיג דיעזע באקאנטמאכונג געפינט אפילו פאר נייטיג צו דערמאהנען, אז מען זאל עס חלילה ניט אויסטייטשען אלס פאליטישע אנערקענונג פון סאוויעטען ־ רוסלאנד א. ד. ג. אבער דאס איז גאנץ איבעריג. זאל נאר דער האנדעל צוריק פארקניפט ווערען, און אלעס אנדערעס וועט שוין ממילא נאכקומען.

פרייער האנדעל צווישען רוסלאנד און אמעריקע, די פוילישע אמ־ביציעס צושלאגען, און די טשיטשערין ־ קראסין פארהאנדלונגען מיט ענגלאנד — דאס אלץ דערנעהנטערט ניט נור א שלום מיט רוסלאנד, נאר אויך א וועלט שלום.

אין ספק א דערפיל אין בעלגיען קומען יעצט פאר פארהאנד־לונגען צווישען די אלייאירטע פארשטעהער און דייטשלאנד וועגען דעם, ווי אויסצופיהרען די טריטי פון ווערסאל, און פארזיכערען א וועלט־שלום.

עס איז אבער ניט קיין צופיעל אפקורסית ווען מען זעהט איין א שנעלערען וועלט ־ פרטמדען דורך די דערמאהנטע פאסירונגען, ווי די כפא געשיבטע.

דאס אידישע פראבלעם

א גרויס ווערק פון א דעניש־פוילישען פראפעסאר איבער דער אידען פראגע.

(פון אונזער אייראפעאישען מיטארבייטער.) ש. פאן

אונטערן נאמען "דאס אידישע פראב־לעם" איז לעצטענס אין קאפענהאגען ער־שיענען א גרויס ווערק אין דער דענישער שפראך איבער דער אידען פראגע פון דעם באקאנטען געלעהרטען פראפעסאר ביים קאפענהאגענער אוניווערזיטעט פאר סלא־ווישע שפראכען סטאניסלאוו ראזש־ניעצקי.

גלייך ווי דאס בוך האט זיך באוויע־זען אין די פענסטער פון די קאפענהאגע־נער בוכהענדלער, האט ער ארויסגערופען גרויס אויפמערקזאמקייט אין די פארשיע־דענע קרייזען. פראפעסאר ראזשניעצקי איז סיי דעם דענישען סיי און סיי דעם אידישען לעזער פון דענעמארק זעהר גוט באקאנט. זיינע ארטיקלען איבער דער אידען פראגע אין פוילען האבען שוין ניט איינמאל ארויסגערופען שארפע דעבאטען אין דערפרעסע צווישען פראפעסאר ראז־שניעצקי און דעם אידישען כלל טוער פראפעסאר סימאנסען. און בכלל דער פאקט אז א פוילישער געלעהרטער האט אנגעשריבען אין דער דענישער שפראך א גרויס ווערק וועגען דער אידען פראגע.. דער דאזיגער פאקט אליין האט שוין געצוי־גען גענוג אויפמערקזאמקייט אויף דעם בוך און אידען האבען גענומען קויפען עס ניט קוקענדיג דערויף וואס דער פרייז דערפון איז זעהר א גרויסער.

דע מאמת געזאגט איז דער פארא־טייל צו ראזשניעצקיס בוך וועגען דאס אידישע פראבלעם געווען א פיעל גרע־סערער ווי עס איז דער אורטייל נאך דעם ווי מען האט דאס העכסט אינטערעסאנטע ווערק איבערגעלעזען. ...

א כריעף פון כעלגיעז

פון מ. ה. — א.

אויפבאפענישעז

געהערט, געזעהן, אויפגעכאפט, פארבלייפעדערט און דערלאנגט צום הבחור הזעצער

— פון —

יונה בר מנחם

שפיעלען מיר אין אויפכאפעגישען הייסט עס. איהר יוארפט, לויפט, יאגט, האט ניט קיין צייט זיך אפצו־שטעלען פאר קליינע נישטיגע זאכען, וועלכע פארדיגען ניט אייער אויפמערק זאמקייט, און איך פארקעהרט ...

אבער צו וואס א צווייטענס, ווען דאס ערשטע איז ביי אונז געגוג. חושד זיין, אויפכאפען דאס איז דאס ערשטע.

ווערט א קינד געבוירען, איז מען מקנא דעם טאטען. באקומען א "פיי" ...